

Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

► **B** **EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB) Nr. 550/2004**
2004 m. kovo 10 d.
dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje
(paslaugų teikimo reglamentas)
(tekstas svarbus EEE)
(OL L 96, 2004 3 31, p. 10)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

	Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u> Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1070/2009 2009 m. spalio 21 d.	L 300	34	2009 11 14

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (EB)
Nr. 550/2004**

2004 m. kovo 10 d.

dėl oro navigacijos paslaugų teikimo bendrame Europos danguje

(paslaugų teikimo reglamentas)

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 80 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

laikydami 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽⁴⁾, atsižvelgdami į 2003 m. gruodžio 11 d. Taikinimo komiteto patvirtintą bendrą tekstą,

kadangi:

- (1) Valstybės narės skirtingu mastu reorganizavo savo nacionalinius oro navigacijos paslaugų teikimo sektorius, suteikdamos teikėjams daugiau savarankiškumo ir laisvės teikti paslaugas. Vis svarbiau užtikrinti, kad šioje naujoje aplinkoje būtų laikomasi būtiniausių visuomenės labui nustatytų reikalavimų.
- (2) Aukšto lygio grupės dėl bendro Europos dangaus 2000 m. lapkričio ataskaita patvirtino, kad yra būtina priimti Bendrijos lygio taisyklės, atskiriančias reguliavimą nuo paslaugų teikimo ir sukuriančias sertifikavimo sistemą, kurios tikslas - išsaugoti visuomenės labui nustatytus reikalavimus, pirmiausia dėl saugos, ir patobulinti tarifų sistemą.
- (3) 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 549/2004 (pagrindų reglamentas) ⁽⁵⁾ nustato bendro Europos dangaus sukūrimo pagrindą.
- (4) Siekiant sukurti bendrą Europos dangų, turėtų būti patvirtintos priemonės, užtikrinančios saugų ir efektyvų oro navigacijos paslaugų teikimą, atitinkantį oro erdvės organizavimą ir naudojimą, numatytą 2004 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 551/2004 dėl bendro Europos dangaus oro erdvės organizavimo ir naudojimo (oro erdvės reglamentas) ⁽⁶⁾. Tokių paslaugų teikimo organizavimo suderinimas svarbus siekiant tinkamai patenkinti oro erdvės naudotojų poreikius ir saugiai bei efektyviai reguliuoti oro eismą.
- (5) Šiame reglamente numatytas oro eismo paslaugų teikimas yra susijęs su valdžios institucijos galių vykdymu; šios galios nėra

⁽¹⁾ OL C 103 E, 2002 4 30, p. 26.

⁽²⁾ OL C 241, 2002 10 7, p. 24.

⁽³⁾ OL C 278, 2002 11 14, p. 13.

⁽⁴⁾ 2002 m. rugsėjo 3 d. Europos Parlamento nuomonė (OL C 272 E, 2003 11 13, p. 303), 2003 m. kovo 18 d. Bendroji Tarybos pozicija (OL C 129 E, 2003 6 3, p. 16) ir 2003 m. liepos 3 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). 2004 m. sausio 29 d. Europos Parlamento įstatyminė rezoliucija ir 2004 m. vasario 2 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁵⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 96, 2004 3 31, p. 20.

▼B

- ekonominio pobūdžio ir nepateisina Sutarties konkurencijos taisyklių taikymo.
- (6) Valstybės narės atsako už saugaus ir efektyvaus oro navigacijos paslaugų teikimo priežiūrą ir oro navigacijos paslaugų teikėjams Bendrijos lygiu nustatytų bendrų reikalavimų laikymosi kontrolę.
 - (7) Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama pavesti techninę patirtį turinčioms pripažintoms organizacijoms tikrinti, ar oro navigacijos paslaugų teikėjai laikosi Bendrijos lygiu nustatytų bendrųjų reikalavimų.
 - (8) Oro transporto sistemos sklandžiam veikimui taip pat būtinas vienodų ir aukštų saugos standartų taikymas oro navigacijos paslaugų teikėjams.
 - (9) Turėtų būti imamasi priemonių dispečerių licencijavimo sistemoms suderinti, siekiant pagerinti galimybes naudotis dispečerių paslaugomis ir paskatinti licencijų abipusį pripažinimą.
 - (10) Kuriant bendrą oro navigacijos paslaugų teikėjų sertifikavimo sistemą, kuri nustatytų tų paslaugų teikėjų teises bei pareigas ir numatytų reguliarią tokių reikalavimų laikymosi priežiūrą, turėtų būti užtikrinamas paslaugų teikimo nenutrūkstumumas.
 - (11) Su sertifikatais susiję reikalavimai turėtų būti objektyviai pagrįsti ir nediskriminuojantys, proporcingi bei skaidrūs, taip pat atitikti susijusius tarptautinius standartus.
 - (12) Visos valstybės narės turėtų abipusiai pripažinti sertifikatus, kad, atsižvelgiant į saugos reikalavimus, oro navigacijos paslaugų teikėjai galėtų teikti paslaugas valstybėje narėje, kuri nėra sertifikata išdavusi šalis.
 - (13) Ryšių, navigacijos ir priežiūros paslaugų, taip pat oro navigacijos informacijos paslaugų teikimas turėtų būti organizuojamas rinkos sąlygomis, atsižvelgiant į tokių paslaugų ypatybes ir užtikrinant aukštą saugos lygį.
 - (14) Siekiant palengvinti saugų ir oro erdvės naudotojams bei jų keleiviams naudingą valstybių narių sienas kertančio oro eismo valdymą, sertifikavimo sistema turėtų numatyti struktūrą, leidžiančią valstybėms narėms paskirti oro eismo paslaugų teikėjus neatsižvelgiant į tai, kur yra išduotas jų sertifikatas.
 - (15) Remdamosi savo saugos reikalavimų analize, valstybės narės turėtų galėti paskirti vieną ar daugiau meteorologijos paslaugų teikėjų, aptarnaujančių visą ar dalį oro erdvės, už kurią jos yra atsakingos, neprivalėdamos skelbti konkurso.
 - (16) Oro navigacijos paslaugų teikėjai turėtų užmegzti ryšius ir glaudžiai bendradarbiauti su karinėmis valdžios institucijomis, atsakingomis už veiklą, galinčią turėti įtakos bendrajam oro eismui, sudarydami tinkamus susitarimus su šiomis institucijomis.
 - (17) Visų oro navigacijos paslaugų teikėjų atskaitomybėje turėtų būti užtikrinamas kiek įmanoma didesnis skaidrumas.
 - (18) Suderintų principų ir galimybės naudotis veiklos duomenimis sąlygų nustatymas turėtų palengvinti oro navigacijos paslaugų teikimą ir oro erdvės naudotojų bei oro uostų veiklos vykdymą naujoje aplinkoje.
 - (19) Oro erdvės naudotojams nustatytų tarifų taikymo sąlygos turėtų būti teisingos ir skaidrios.
 - (20) Naudotojo mokesčiai turėtų būti atlygis už oro navigacijos paslaugų teikėjų ir valstybių narių suteiktas priemones ir paslaugas. Naudotojo mokesčių dydis turėtų būti proporcingas sąnaudoms, atsižvelgiant į saugos ir ekonominio efektyvumo tikslus.

▼B

- (21) Oro erdvės naudotojai neturėtų būti diskriminuojami teikiant lygiavertes oro navigacijos paslaugas.
- (22) Oro navigacijos paslaugų teikėjai teikia tam tikras priemones ir paslaugas, tiesiogiai susijusias su orlaivių naudojimu, kurių sąnaudas jie turėtų atgauti pagal principą „naudotojas moka“, t. y. oro erdvės naudotojai turėtų padengti su jais susijusias sąnaudas naudojimo punkte ar kaip galima arčiau jo.
- (23) Svarbu užtikrinti sąnaudų, atsirandančių dėl tokių priemonių ar paslaugų, skaidrumą. Todėl bet kurie mokesčių sistemos arba dydžio pakeitimai turėtų būti paaiškinami oro erdvės naudotojams; tokie oro navigacijos paslaugų teikėjų siūlomi pakeitimai arba investicijos turėtų būti paaiškinamos jų valdančiosioms įstaigoms ir oro erdvės naudotojams keičiantis informacija.
- (24) Mokesčius turėtų būti galima tam tikru mastu pritaikyti, siekiant padidinti visos sistemos pajėgumą. Finansinių paskatų taikymas gali būti naudingas būdas pagreitinti pajėgumą didinančios antžeminės ar orlaivio įrangos įdiegimą, įvertinant aukštą darbo lygį arba kompensuojant nepatogumą dėl mažiau pageidaujamo maršruto parinkimo.
- (25) Dėl mokesčių, imamų siekiant užtikrinti protingą turto grąžą, tiesiogiai siejant juos su taupymu dėl efektyvumo pagerinimo, Komisija turėtų apsvarstyti galimybę nustatyti rezervą, kurio tikslas būtų sumažinti staigaus mokesčių padidinimo poveikį oro erdvės naudotojams tais laikotarpiais, kai sumažėja oro eismo intensyvumas.
- (26) Komisija turėtų išnagrinėti galimybę sukurti laikinos finansinės pagalbos sistemą, skirtą paremti priemonėms, kuriomis siekiama padidinti visos Europos skrydžių valdymo sistemos pajėgumą.
- (27) Komisija, bendradarbiaudama su Eurokontrole ir nacionalinėmis priežiūros institucijomis bei oro erdvės naudotojais, turėtų reguliariai persvarstyti mokesčių oro erdvės naudotojams nustatymą ir surinkimą.
- (28) Atsižvelgiant į ypatingą su oro navigacijos paslaugų teikėjais susijusios informacijos slaptumą, nacionalinės priežiūros institucijos neturėtų atskleisti informacijos, kuri saugoma kaip profesinė paslaptis, tačiau tai neturi kliudyti sudaryti šių paslaugų teikėjų veiklos vykdymo kontrolės ir rezultatų skelbimo sistemos.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Taikymo sritis ir tikslas

1. Atsižvelgiant į pagrindų reglamento taikymo sritį, šis reglamentas yra taikomas oro navigacijos paslaugų teikimui bendrame Europos danguje. Šio reglamento tikslas - nustatyti saugaus ir efektyvaus oro navigacijos paslaugų teikimo Bendrijoje bendrus reikalavimus.
2. Šis reglamentas taikomas oro navigacijos paslaugų teikimui bendrajam oro eismui, laikantis pagrindų reglamento ir jo taikymo srityje.

▼ **M1***2 straipsnis***Nacionalinių priežiūros institucijų užduotys**

1. Pagrindų reglamento 4 straipsnyje nurodytos nacionalinės priežiūros institucijos užtikrina tinkamą šio reglamento taikymo priežiūrą, visų pirma dėl oro navigacijos paslaugų teikėjų, teikiančių paslaugas, susijusias su oro erdve, už kurią yra atsakinga atitinkama institucija paskyrusi arba įsteigusi valstybė narė, saugaus ir efektyvaus veiklos vykdymo.
2. Šiuo tikslu kiekviena nacionalinė priežiūros institucija rengia tinkamus patikrinimus ir apžiūras, kad patikrintų šio reglamento reikalavimų, įskaitant oro navigacijos paslaugų teikimui taikomus žmoniškųjų išteklių reikalavimus, laikymąsi. Atitinkamas oro navigacijos paslaugų teikėjas sudaro palankias sąlygas tokiam darbui atlikti.
3. Funkcinių oro erdvės blokų, apimančių oro erdvę, už kurią atsakinga daugiau kaip viena valstybė narė, atveju atitinkamos valstybės narės sudaro susitarimą dėl šiame straipsnyje numatytos priežiūros, susijusios su oro navigacijos paslaugų teikėjais, teikiančiais paslaugas, susijusias su tais blokais.
4. Nacionalinės priežiūros institucijos glaudžiai bendradarbiauja siekiamos užtikrinti oro navigacijos paslaugų teikėjų, turinčių vienos valstybės narės išduotą galiojantį sertifikatą ir taip pat teikiančių paslaugas, susijusias ir su oro erdve, už kurią yra atsakinga kita valstybė narė, tinkamą priežiūrą. Toks bendradarbiavimas apima susitarimus dėl atvejų, susijusių su 6 straipsnyje nustatytų taikytinų bendrų reikalavimų ar su II priede nustatytų sąlygų nesilaikymu, nagrinėjimo.
5. Teikiant tarpvalstybines oro navigacijos paslaugas, į tokius susitarimus įtraukiamas susitarimas dėl 1 ir 2 dalyse nustatytų priežiūros užduočių ir jų rezultatų abipusio pripažinimo. Šis abipusis pripažinimas taip pat taikomas, kai nacionalinių priežiūros institucijų susitarimai dėl pripažinimo sudaromi siekiant sertifikuoti paslaugų teikėjus.
6. Jei leidžiama pagal nacionalinę teisę ir atsižvelgiant į regionų bendradarbiavimą, nacionalinės priežiūros institucijos taip pat gali sudaryti susitarimus dėl atsakomybės pasidalijimo vykdant priežiūros užduotis.

*3 straipsnis***Kompetentingi subjektai**

1. Nacionalinės priežiūros institucijos gali nuspręsti visiškai arba iš dalies pavesti 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų patikrinimų arba apžiūrų atlikimą kompetentingiems subjektams, atitinkantiems I priede nustatytus reikalavimus.
2. Tokio nacionalinės priežiūros institucijos suteikto pavedimo galiojimo Bendrijoje laikas yra treji metai; galiojimas gali būti pratęstas. Nacionalinės priežiūros institucijos gali nurodyti bet kuriam Bendrijoje esančiam kompetentingam subjektui atlikti šiuos patikrinimus ir apžiūras.

*4 straipsnis***Saugos reikalavimai**

Pagal pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą Komisija priima įgyvendinimo taisykles, į kurias įtrauktos atitinkamos šio reglamento taikymo sritį patenkančios Eurokontrolės saugos norminių reikalavimų (ESARR) nuostatos ir vėlesni tų reikalavimų pakeitimai, prireikus – su atitinkamais suderinimais.

▼ M1▼ B

II SKYRIUS

PASLAUGŲ TEIKIMO TAISYKLĖS

6 straipsnis

Bendrieji reikalavimai

Oro navigacijos paslaugų teikimo bendrieji reikalavimai nustatomi laikantis pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos tvarkos. Bendrieji reikalavimai apima:

- techninį ir eksploatacinį kompetentingumą ir tinkamumą,
- saugos ir kokybės valdymo sistemas bei procesus,
- ataskaitų pateikimo sistemas,
- paslaugų kokybę,
- finansinį stabilumą,
- atsakomybę ir draudimo apsaugą,
- nuosavybės ir organizacinę struktūrą, įskaitant interesų konflikto išvengimą,
- žmogiškuosius išteklius, įskaitant tinkamus personalo komplektavimo planus,
- saugumą.

7 straipsnis

Oro navigacijos paslaugų teikėjų sertifikavimas

1. Visos oro navigacijos paslaugos Bendrijoje teikiamos tik turint valstybių narių išduotus sertifikatus.
2. Paraiškos sertifikatams gauti pateikiamos valstybės narės, kurioje yra pagrindinė pareiškėjo veiklos vieta ir jo registruota buveinė, jei tokia yra, nacionalinei priežiūros institucijai.
3. Nacionalinės priežiūros institucijos išduoda sertifikatus oro navigacijos paslaugų teikėjams, jei šie laikosi 6 straipsnyje nurodytų bendrųjų reikalavimų. Sertifikatai gali būti išduodami atskirai kiekvienos rūšies oro navigacijos paslaugai, apibrėžtai pagrindų reglamento 2 straipsnyje, arba tokių paslaugų paketui, *inter alia*, jei oro navigacijos paslaugų teikėjas, nesvarbu, koks jo juridinis statusas, eksploatuoja savo ryšių, navigacijos ir priežiūros sistemas bei užtikrina jų techninę priežiūrą. Sertifikatai reguliariai tikrinami.
4. Sertifikatuose nurodomos oro navigacijos paslaugų teikėjų teisės ir pareigos, įskaitant oro erdvės naudotojų nediskriminavimą dėl galimybės naudotis paslaugomis, ypač daug dėmesio skiriant saugai. Sertifikavimui gali būti taikomi tik II priede išdėstyti reikalavimai. Tokie reikalavimai turi būti objektyviai pagrįsti, nediskriminuojantys, proporcingi ir skaidrūs.
5. Nepaisant 1 dalies, valstybės narės gali leisti be sertifikavimo teikti oro navigacijos paslaugas visoje arba dalyje oro erdvės, už kurią jos yra atsakingos, tais atvejais, kai tokio paslaugų teikėjo paslaugos yra susiję su orlaivių judėjimu, išskyrus bendrąjį oro eismą. Tais atvejais atitinkama valstybė narė praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie savo sprendimą ir priemones, kurių buvo imtasi siekiant užtikrinti maksimalų bendrųjų reikalavimų laikymąsi.

▼ M1

6. Nepažeidžiant 8 ir 9 straipsnių, sertifikatų išdavimas suteikia oro navigacijos paslaugų teikėjams galimybę teikti paslaugas valstybėms narėms, kitiems oro navigacijos paslaugų teikėjams, oro erdvės naudotojams ir Bendrijoje esantiems oro uostams.

7. Nacionalinės priežiūros institucijos stebi bendrųjų reikalavimų ir su sertifikatais susijusių sąlygų laikymąsi. Išsami informacija apie tokią stebėseną įtraukiama į metines ataskaitas, kurias valstybės narės teikia pagal pagrindų reglamento 12 straipsnio 1 dalį. Jei nacionalinė priežiūros institucija nustato, kad sertifikato turėtojas nebevykdo tokių reikalavimų ar sąlygų, ji imasi tinkamų priemonių, užtikrindama paslaugų nenutrūkstumą, su sąlyga, kad nekeliamas pavojus saugai. Tokios priemonės gali apimti sertifikato atšaukimą.

▼ B

8. Valstybė narė pripažįsta bet kurią kitos valstybės narės pagal šį straipsnį išduotą sertifikatą.

9. Išskirtinėmis aplinkybėmis, valstybė narė gali atidėti šio straipsnio taikymą šešioms mėnesiams nuo 19 straipsnio 2 dalyje nustatytos datos. Valstybės narės praneša Komisijai apie tokį atidėjimą, nurodydamos jo priežastis.

▼ M1*8 straipsnis***Oro eismo paslaugų teikėjų skyrimas**

1. Valstybės narės užtikrina oro eismo paslaugų teikimą išimties tvarka tam tikruose oro erdvės blokuose toje oro erdvėje, už kurią jos atsakingos. Šiuo tikslu valstybės narės paskiria oro eismo paslaugų teikėją, turintį Bendrijoje galiojantį sertifikatą.

2. Tarpvalstybinių paslaugų atžvilgiu valstybės narės užtikrina, kad nebūtų trukdoma laikytis šio straipsnio ir 10 straipsnio 3 dalies remiantis jų nacionaline teisės sistema, pagal kurią reikalaujama, jog oro eismo paslaugų teikėjai, teikiantys paslaugas oro erdvėje, už kurią atsakinga ta valstybė narė:

- a) tiesiogiai arba per didžiąją akcijų dalį nuosavybės teise priklausytų tai valstybei narei ar jos nacionaliniams subjektams;
- b) turėtų savo pagrindinę veiklos vietą ar registruotą buveinę tos valstybės narės teritorijoje; arba
- c) naudotusi tik toje valstybėje narėje esančia infrastruktūra.

3. Valstybės narės apibrėžia paskirtų oro eismo paslaugų teikėjų teises ir pareigas. Pareigos gali apimti sąlygas dėl reikiamos informacijos pateikimo laiku, kad būtų galima identifikuoti visą orlaivių judėjimą oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos.

4. Pasirinkdamos oro eismo paslaugų teikėją, valstybės narės veikia savo nuožiūra, jei teikėjas atitinka 6 ir 7 straipsniuose nurodytus reikalavimus ir sąlygas.

5. Jei pagal 9a straipsnį nustatyti funkciniai oro erdvės blokai apima oro erdvę, už kurią atsakinga daugiau kaip viena valstybė narė, atitinkamos valstybės narės ne vėliau kaip prieš mėnesį iki oro erdvės bloko įgyvendinimo pagal šio straipsnio 1 dalį bendrai paskiria vieną ar daugiau oro eismo paslaugų teikėjų.

6. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie visus sprendimus pagal šį straipsnį dėl oro eismo paslaugų teikėjo paskyrimo konkrečių oro erdvės blokų oro erdvei, už kurią jos yra atsakingos.

▼B*9 straipsnis***Meteorologijos paslaugų teikėjų skyrimas**

1. Valstybės narės gali paskirti meteorologijos paslaugų teikėją, kuris išskirtiniu pagrindu teiktų visus arba dalį meteorologinių duomenų visoje arba dalyje oro erdvės, už kurią jos yra atsakingos, atsižvelgiant į saugos reikalavimus.
2. Valstybės narės nedelsdamos praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms apie bet kurį sprendimą pagal šį straipsnį dėl meteorologijos paslaugų teikėjo paskyrimo.

▼M1*9a straipsnis***Funkciniai oro erdvės blokai**

1. Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 4 d. valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų, jog funkciniai oro erdvės blokai būtų įgyvendinti, siekdamos užtikrinti reikalaujamą bendro Europos dangaus oro eismo valdymo tinklo pajėgumą ir veiksmingumą bei išlaikyti aukštą saugos lygį ir pagerinti bendrą oro transporto sistemos veikimą bei sumažinti poveikį aplinkai. Valstybės narės, visų pirma valstybės narės, kurios nustato kaimyninius funkcinis oro erdvės blokus, kuo plačiau bendradarbiauja, kad užtikrintų šios nuostatos laikymąsi. Prireikus, į bendradarbiavimą galima įtraukti funkcinuose oro erdvės blokuose dalyvaujančias trečiąsias šalis.
2. Funkciniai oro erdvės blokai visų pirma:
 - a) yra paremti saugos vertinimu;
 - b) leidžia optimaliai naudoti oro erdvę, atsižvelgiant į oro eismo srautus;
 - c) užtikrina darną su Europos maršrutų tinklu, įsteigtu pagal oro erdvės reglamento 6 straipsnį;
 - d) yra pateisinami dėl jų bendros pridėtinės vertės, įskaitant optimalų techninių ir žmogiškųjų išteklių panaudojimą remiantis sąnaudų ir naudų tyrimais;
 - e) užtikrina sklandų ir lankstų atsakomybės už oro eismo kontrolę perdavimą tarp oro eismo paslaugų vienetų;
 - f) užtikrina įvairių oro erdvės konfigūracijų suderinamumą, tobulindami, *inter alia*, esamus skrydžių informacijos regionus;
 - g) atitinka su ICAO sudarytų regioninių susitarimų sąlygas;
 - h) atitinka šio reglamento įsigaliojimo dieną galiojančius regioninius susitarimus, visų pirma sudarytus su Europos trečiosiomis šalimis; ir
 - i) palengvina derinimą su Bendrijos masto tiksliniais veiklos rodikliais.
3. Funkcinis oro erdvės blokas nustatomas tik visų valstybių narių ir, jei tinkama, trečiųjų šalių, kurios atsakingos už bet kurią funkciniam oro erdvės blokui priskiriamą oro erdvės dalį, bendru sutarimu. Prieš pranešdama (-os) Komisijai apie funkcinio oro erdvės bloko nustatymą, atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) pateikia Komisijai, kitoms valstybėms narėms ir kitoms suinteresuotosioms šalims pakankamą informaciją ir suteikia joms galimybę pateikti pastabas.
4. Kai funkcinis oro erdvės blokas susijęs su oro erdve, už kurią visiškai ar iš dalies atsako dvi ar daugiau valstybių narių, susitarime, kuriuo nustatomas funkcinis oro erdvės blokas, numatomos būtinos nuostatos dėl to, kaip blokas gali būti keičiamas ir kaip valstybė narė gali pasitraukti iš bloko, įskaitant pereinamojo laikotarpio priemones.
5. Tarp dviejų ar daugiau valstybių narių iškilus sunkumų dėl tarpvalstybinio funkcinio oro erdvės bloko, apimančio oro erdvę, už kurią

▼ **M1**

jos atsakingos, atitinkamos valstybės narės gali kartu paprašyti Bendro dangaus komiteto šiuo klausimu pateikti nuomonę. Nuomonė skiriama atitinkamoms valstybėms narėms. Nepažeidžiant 3 dalies, valstybės narės atsižvelgia į tą nuomonę siekdamos rasti sprendimą.

6. Komisija, gavusi valstybių narių pranešimus apie susitarimus ir pareiškimus, nurodytus 3 ir 4 dalyse, įvertina, kaip kiekvienas funkcinis oro erdvės blokas atitinka 2 dalyje nustatytus reikalavimus, ir Bendro dangaus komitetui pateikia rezultatus siekdama juos aptarti. Jei Komisija išsiaiškina, kad vienas ar daugiau funkcinio oro erdvės blokų neatitinka reikalavimų, ji pradeda dialogą su atitinkamomis valstybėmis narėmis, siekdama pasiekti susitarimą dėl priemonių, kurių reikia imtis siekiant ištaisyti padėtį.

7. Nepažeidžiant 6 dalies, apie 3 ir 4 dalyse nurodytus susitarimus ir pareiškimus pranešama Komisijai, kad jie būtų paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Skelbiant nurodoma atitinkamo sprendimo įsigaliojimo data.

8. Funkcinių oro erdvės blokų nustatymo ir keitimo gairės parengiamos ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 4 d. pagal pagrindų reglamento 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą.

9. Pagal pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą Komisija ne vėliau kaip 2011 m. gruodžio 4 d. priima įgyvendinimo taisykles, susijusias su informacija, kurią atitinkama (-os) valstybė (-ės) narė (-ės) pateikia prieš nustatant ir keičiant funkcinį oro erdvės bloką pagal šio straipsnio 3 dalį.

*9b straipsnis***Funcinių oro erdvės blokų sistemos koordinatorius**

1. Siekdama palengvinti funkcinio oro erdvės blokų nustatymą, Komisija gali paskirti fizinį asmenį funkcinio oro erdvės blokų sistemos koordinatoriumi (toliau – koordinatorius). Komisija veikia pagal pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą.

2. Nepažeisdamas 9a straipsnio 5 dalies, koordinatorius, siekdamas paspartinti funkcinio oro erdvės blokų nustatymą, visų atitinkamų valstybių narių ir, prireikus, tame pačiame funkciniam oro erdvės bloke dalyvaujančių trečiųjų šalių prašymu padeda įveikti jų derybų proceso sunkumus. Koordinatorius veikia pagal visų atitinkamų valstybių narių ir, prireikus, tame pačiame funkciniam oro erdvės bloke dalyvaujančių trečiųjų šalių įgaliojimus.

3. Koordinatorius veikia nešališkai, visų pirma valstybių narių, trečiųjų šalių, Komisijos ir suinteresuotųjų subjektų atžvilgiu.

4. Koordinatorius neatskleidžia jokios informacijos, gautos vykdant savo pareigas, išskyrus tuos atvejus, kai valstybė (-ės) narė (-ės) ir, prireikus, atitinkamos trečiosios šalys leidžia tai daryti.

5. Koordinatorius kas tris mėnesius nuo jo paskyrimo dienos Komisijai, Bendro dangaus komitetui ir Europos Parlamentui teikia ataskaitas. Ataskaitoje pateikiama derybų santrauka ir jų rezultatai.

6. Koordinatoriaus įgaliojimai baigiasi, kai pasirašomas paskutinis susitarimas dėl funkcinio oro erdvės blokų, tačiau ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 4 d..

▼B*10 straipsnis***Paslaugų teikėjų tarpusavio ryšiai**

1. Oro navigacijos paslaugų teikėjai gali naudotis kitų paslaugų teikėjų, turinčių Bendrijoje išduotus sertifikatus, paslaugomis.
2. Oro navigacijos paslaugų teikėjai įformina savo darbinius ryšius rašytiniais susitarimais arba lygiavertėmis teisinėmis priemonėmis, kuriose išdėstomos konkrečios kiekvieno paslaugų teikėjo pareigos bei funkcijos ir numatomas visų paslaugų teikėjų keitimasis veiklos duomenimis dėl bendrojo oro eismo. Apie šiuos susitarimus pranešama atitinkamai nacionalinei priežiūros institucijai ar institucijoms.
3. Su oro eismo paslaugų teikimu susijusiais atvejais privaloma gauti atitinkamų valstybių narių pritarimą. Meteorologijos paslaugų teikimo atvejais privaloma gauti atitinkamų valstybių narių pritarimą, jei jos pagal 9 straipsnio 1 dalį išskirtiniu pagrindu yra paskyrusios paslaugų teikėją.

▼M1*11 straipsnis***Ryšiai su karinėmis institucijomis**

Valstybės narės, vykdydamos bendrą transporto politiką, imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų kompetentingų civilinių ir karinių institucijų rašytinių susitarimų ar lygiavertėčių teisinių priemonių dėl konkrečių oro erdvės blokų valdymo sudarymą arba atnaujinimą.

▼B*12 straipsnis***Ataskaitų skaidrumas**

1. Oro navigacijos paslaugų teikėjai, neatsižvelgiant į jų nuosavybės sistemą arba teisinį statusą, parengia, pateikia auditui ir skelbia savo finansinę atskaitomybę. Ši atskaitomybė turi atitikti Bendrijos patvirtintus tarptautinius apskaitos standartus. Jei dėl paslaugų teikėjo teisinio statuso neįmanoma laikytis visų tarptautinių apskaitos standartų, paslaugų teikėjas deda pastangas, kad jų būtų laikomasi kiek įmanoma didesniu mastu.
2. Visais atvejais oro navigacijos paslaugų teikėjai skelbia metinę ataskaitą ir reguliariai atliekamas nepriklausomas jų auditas.

▼M1

3. Teikdami paslaugų paketą oro navigacijos paslaugų teikėjai nurodo ir praneša su oro navigacijos paslaugomis susijusias sąnaudas ir pajamas, išskirstytas pagal 14 straipsnyje nurodytą mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistemą, ir prireikus tvarko konsoliduotą kitų paslaugų nei oro navigacijos paslaugos atskaitomybę, kaip jie privalėtų daryti, jei atitinkamas paslaugas teiktų skirtingos įmonės.

▼B

4. Valstybės narės paskiria kompetentingas institucijas, kurios turi teisę susipažinti su paslaugų teikėjų, teikiančių paslaugas oro erdvėje, už kurią jos yra atsakingos, ataskaitomis.

▼B

5. Valstybės narės gali taikyti 2002 m. liepos 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1606/2002 dėl tarptautinių apskaitos standartų taikymo ⁽¹⁾ 9 straipsnio pereinamojo laikotarpio nuostatas oro navigacijos paslaugų teikėjams, kuriems taikomas tas reglamentas.

*13 straipsnis***Galimybė susipažinti su duomenimis ir jų apsauga**

1. Kiek tai susiję su bendroju oro eismu, visi oro navigacijos paslaugų teikėjai, oro erdvės naudotojai ir oro uostai realiu laiku keičiasi atitinkamais veiklos duomenimis, atitinkančiais jų veiklos poreikius. Šie duomenys gali būti naudojami tik veiklos vykdymo tikslais.
2. Galimybė susipažinti su atitinkamais veiklos duomenimis be diskriminacijos suteikiama atitinkamoms institucijoms, sertifikuotiems oro navigacijos paslaugų teikėjams, oro erdvės naudotojams ir oro uostams.
3. Sertifikuoti paslaugų teikėjai, oro erdvės naudotojai ir oro uostai nustato standartines susipažinimo su jų atitinkamais veiklos duomenimis sąlygas, išskyrus nurodytąsias 1 dalyje. Nacionalinės priežiūros institucijos patvirtina tokias standartines sąlygas. Išsamios su tokiomis sąlygomis susijusios taisyklės prireikus nustatomos pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodyta tvarka.

III SKYRIUS

MOKESČIŲ SISTEMA**▼M1***14 straipsnis***Bendrosios nuostatos**

Pagal 15 ir 16 straipsnių reikalavimus mokesčių už oro navigacijos paslaugas sistema padeda užtikrinti didesnę skaidrumą nustatant, įvedant ir surenkant mokesčius iš oro erdvės naudotojų ir didina oro navigacijos paslaugų teikimo ekonominį efektyvumą bei skrydžių veiksmingumą, kartu išlaikant optimalų saugos lygį. Ši sistema taip pat atitinka 1944 m. Čikagos Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 15 straipsnį ir Eurokontrolės maršruto rinkliavų sistemą.

*15 straipsnis***Principai**

1. Mokesčių sistema grindžiama sąnaudomis, kurias paslaugų teikėjai patyrė teikdami oro navigacijos paslaugas, oro erdvės naudotojų naudai. Sistema paskirsto šias sąnaudas skirtingoms naudotojų kategorijoms.
2. Nustatant mokesčiams apskaičiuoti naudojamą sąnaudų bazę, taikomi šie principai:
 - a) sąnaudos, kurios padalijamos oro erdvės naudotojams – tai nustatytos oro navigacijos paslaugų teikimo sąnaudos, įskaitant atitinkamas kapitalo investicijų palūkanų ir turto nuvertėjimo sumas, taip pat techninės priežiūros, veiklos, valdymo ir administravimo sąnaudas. Nustatytos sąnaudos – tai sąnaudos, kurias nustato valstybė narė nacionaliniu ar funkcinio oro erdvės blokų lygmenimis arba ataskaitinio laikotarpio pradžioje kiekvieniems ataskaitinio laikotarpio, nurodyto pagrindų reglamento 11 straipsnyje, kalendoriniams metams, arba ataskaitinio laikotarpio metu, atlikus atitinkamus

⁽¹⁾ OL L 243, 2002 9 11, p. 1.

▼ **M1**

- pakeitimus naudojant įspėjimo priemones, nustatytas pagrindų reglamento 11 straipsnyje;
- b) sąnaudos, į kurias šiuo atveju atsižvelgiama, yra apskaičiuotos pagal priemones ir paslaugas, numatytas ICAO Europos regiono regioniniame oro navigacijos plane ir įgyvendinamas pagal šį planą. Be to, jos gali apimti nacionalinių priežiūros institucijų ir (arba) kompetentingų subjektų patirtas sąnaudas, taip pat kitas atitinkamos valstybės narės ir paslaugų teikėjo patirtas sąnaudas, susijusias su oro navigacijos paslaugų teikimu. Jos neapima sankcijų, kurias valstybės narės skiria pagal pagrindų reglamento 9 straipsnį, sąnaudų ir bet kokių taisomųjų priemonių, kurias valstybės narės taiko pagal pagrindų reglamento 11 straipsnį, sąnaudų;
 - c) funkcinių oro erdvės blokų atžvilgiu ir įgyvendindamos savo atitinkamus pagrindų susitarimus, valstybės narės deda tinkamas pastangas siekdamos susitarti dėl bendrų mokesčių politikos principų;
 - d) skirtingų oro navigacijos paslaugų sąnaudos nurodomos atskirai, kaip numatyta 12 straipsnio 3 dalyje;
 - e) maršruto paslaugų ir terminalo paslaugų tarpusavio subsidijavimas neleidžiamas. Sąnaudos, tiek susijusios su terminalo paslaugomis, tiek ir su maršruto paslaugomis, proporcingai paskirstomos tarp maršruto paslaugų ir terminalo paslaugų taikant skaidrią metodiką. Skirtingų oro navigacijos paslaugų tarpusavio subsidijavimas leidžiamas tik vienoje iš tų dviejų kategorijų, kai tai pagrįsta objektyviomis priežastimis ir aiškiai nurodyta;
 - f) užtikrinamas mokesčiams apskaičiuoti naudojamos sąnaudų bazės skaidrumas. Priimamos paslaugų teikėjų informacijos teikimo įgyvendinimo taisyklės, kad būtų galima atlikti paslaugų teikėjų prognozių, faktinių sąnaudų ir pajamų apžvalgą. Nacionalinės priežiūros institucijos, paslaugų teikėjai, oro erdvės naudotojai, Komisija ir Eurokontrolė reguliariai keičiasi informacija.
3. Nustatydamos mokesčius pagal 2 dalį, valstybės narės laikosi šių principų:
- a) mokesčiai nustatomi už galimybę nediskriminavimo sąlygomis naudotis oro navigacijos paslaugomis. Apmokestinant skirtingus oro erdvės naudotojus už naudojimąsi ta pačia paslauga, nedaroma jokio skirtumo dėl naudotojo nacionalinės priklausomybės ar kategorijos;
 - b) tam tikri naudotojai, ypač lengvųjų ir valstybinių orlaivių operatoriai, gali būti atleidžiami nuo mokesčių, jei tokio atleidimo sąnaudos nepriskiriamos kitiems naudotojams;
 - c) mokesčiai nustatomi kalendoriniams metams nustatytų sąnaudų pagrindu arba gali būti nustatomi valstybių narių apibrėžtomis sąlygomis, siekiant nustatyti didžiausią kasmetinį mokestį už vieną arba kasmetines didžiausias pajamas ne ilgesniu kaip penkerių metų laikotarpiu;
 - d) iš oro navigacijos paslaugų gali būti gaunama pakankamai pajamų, užtikrinančių pagrįstą turto grąžą, kuri padėtų užtikrinti investicijas į būtina įrangos gerinimą;
 - e) mokesčiai atspindi oro navigacijos paslaugų ir infrastruktūros, kuria gali pasinaudoti oro erdvės naudotojai, sąnaudas, atsižvelgiant į atitinkamų skirtingų tipų orlaivių našumą;
 - f) mokesčiai skatina saugų, veiksmingą, efektyvų ir tvarų oro navigacijos paslaugų teikimą siekiant užtikrinti aukštą saugos lygį ir ekonominį efektyvumą bei pasiekti tikslinius veiklos rodiklius ir skatina integruotą paslaugų teikimą, tuo pačiu metu mažindami aviacijos poveikį aplinkai. Tuo tikslu ir atsižvelgdamos į nacionalinius arba funkcinių oro erdvės blokų veiklos rezultatų planus, nacionalinės priežiūros institucijos gali sukurti mechanizmus, įskaitant paskatas,

▼ **M1**

kurias sudaro finansinės lengvatos ir nepalankios sąlygos, kad paragintų oro navigacijos paslaugų teikėjus ir (arba) oro erdvės naudotojus prisidėti prie oro navigacijos paslaugų teikimo gerinimo, pavyzdžiui, pajėgumų didinimo, vėlavimų mažinimo ir tvarios plėtos, kartu išlaikant optimalų saugos lygį.

4. Pagal pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą regulavimo procedūrą, Komisija priima išsamias šio straipsnio įgyvendinimo taisykles.

*15a straipsnis***Bendri projektai**

1. Bendri projektai gali padėti sėkmingai įgyvendinti pagrindinį OEV planą. Tokiais projektais siekiama šio reglamento tikslų – pagerinti Europos aviacijos sistemos veikimą tokiose pagrindinėse srityse kaip pajėgumai, skrydžių veiksmingumas, ekonominis efektyvumas ir aplinkos tvarumas, siekiant pagrindinių saugos tikslų.

2. Pagal pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą regulavimo procedūrą Komisija gali parengti gaires apie tai, kaip tokie projektai gali padėti įgyvendinti pagrindinį OEV planą. Tokios gairės nepažeidžia tokių su funkciniais oro erdvės blokais susijusių projektų vykdymo mechanizmų, dėl kurių susitarė tų blokų šalys.

3. Pagal pagrindų reglamento 5 straipsnio 3 dalyje nurodytą regulavimo procedūrą Komisija taip pat gali nuspręsti parengti bendrus projektus, susijusius su tinklo funkcijomis, kurios yra labai svarbios siekiant pagerinti bendrą oro eismo valdymą ir oro navigacijos paslaugas Europoje. Tokie bendri projektai gali būti finansuojami Bendrijos pagal daugiametę finansinę programą. Šiuo tikslu ir nepažeidžiant valstybių narių teisės spręsti dėl savo finansinių išteklių panaudojimo, Komisija atlieka nepriklausomą sąnaudų ir naudos tyrimą, atitinkamai konsultuodamasi su valstybėmis narėmis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais pagal pagrindų reglamento 10 straipsnį, kuriame būtų iširtos visos tinkamos tokių projektų įgyvendinimo finansavimo priemonės. Bendrų projektų įgyvendinimo reikalavimus atitinkančios išlaidos kompensuojamos pagal skaidrumo ir nediskriminavimo principus.

*16 straipsnis***Laikymosi peržiūra**

1. Komisija numato nuolatinę 14 ir 15 straipsniuose nurodytų principų ir taisyklių laikymosi peržiūrą, atliekamą bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis. Komisija siekia sukurti būtinus mechanizmus, kad būtų pasinaudojama Eurokontrolės patirtimi, ir praneša valstybėms narėms, Eurokontrolei ir oro erdvės naudotojų atstovams peržiūros rezultatus.

2. Vienos ar daugiau valstybių narių, manančių, kad 14 ir 15 straipsniuose nurodyti principai ir taisyklės nebuvo tinkamai taikomi, prašymu arba savo iniciatyva Komisija atlieka tyrimą dėl bet kurio įtariamo atitinkamų principų ir (arba) taisyklių nesilaikymo arba netaikymo. Nepažeidžiant 18 straipsnio 1 dalies, Komisija praneša valstybėms narėms, Eurokontrolei ir oro erdvės naudotojų atstovams tyrimo rezultatus. Komisija, išklausiusi atitinkamą valstybę narę ir pasikonsultavusi su Bendro dangaus komitetu pagal pagrindų reglamento 5 straipsnio 2 dalyje nurodytą patariamąją procedūrą, per du mėnesius nuo prašymo gavimo dienos priima sprendimą dėl šio reglamento 14 ir 15 straipsnių taikymo ir dėl to, ar galima tęsti atitinkamą praktiką.

3. Komisija adresuoja savo sprendimą valstybėms narėms ir praneša apie tai paslaugų teikėjui, jei jis yra teisiškai suinteresuotas. Bet kuri valstybė narė gali per vieną mėnesį perduoti Komisijos sprendimą

▼ **M1**

Tarybai. Taryba kvalifikuota balsų dauguma per vieną mėnesį gali priimti kitokį sprendimą.

▼ **B**

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS▼ **M1***17 straipsnis***Priedų peržiūra**

Priemonės, skirtos iš dalies pakeisti neesmines priedų nuostatas, kad būtų atsižvelgta į techninius ar veiklos pokyčius, tvirtinamos pagal pagrindų reglamento 5 straipsnio 4 dalyje nurodytą reguliavimo procedūrą su tikrinimu.

Dėl neišvengiamų skubos prižasčių Komisija gali taikyti pagrindų reglamento 5 straipsnio 5 dalyje nurodytą skubos procedūrą.

*18 straipsnis***Konfidencialumas**

1. Nei nacionalinės priežiūros institucijos, veikdamos pagal savo nacionalinės teisės aktus, nei Komisija neatskleidžia konfidencialaus pobūdžio informacijos, visų pirma informacijos apie oro navigacijos paslaugų teikėjus, jų verslo santykius arba jų sąnaudų sudedamąsias dalis.

2. 1 dalis nepažeidžia nacionalinių priežiūros institucijų ar Komisijos teisės atskleisti informaciją, kai tai būtina jų pareigoms atlikti; tokiu atveju toks informacijos atskleidimas turi būti proporcingas ir turi būti atsižvelgiama į oro navigacijos paslaugų teikėjų, oro erdvės naudotojų, oro uostų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų teisėtus interesus siekiant apsaugoti jų verslo paslaptis.

3. Informacija ir duomenys apie 14 straipsnyje nurodytą mokesčių sistemą yra viešai prieinami.

*18a straipsnis***Peržiūra**

Ne vėliau kaip 2012 m. gruodžio 4 d. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai tyrimą, kuriame įvertinami teisiniai, saugos, pramoniniai, ekonominiai ir socialiniai rinkos principų taikymo ryšių, navigacijos, priežiūros ir aviacijos informacijos paslaugų teikimui padariniai, palyginti su dabartiniais arba alternatyviais organizaciniais principais ir atsižvelgiant į funkcinių oro erdvės blokų plėtrą ir turimas technologijas.

▼ **B***19 straipsnis***Įsigaliojimas**

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. Tačiau 7 ir 8 straipsniai įsigalioja po vienerių metų nuo 6 straipsnyje nurodytų bendrųjų reikalavimų paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

▼B

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

▼B*I PRIEDAS***► M1 KOMPETENTINGIEMS SUBJEKTAMS KELIAMI REIKALAVIMAI ◀****► M1 Kompetentingi subjektai privalo: ◀**

- galėti dokumentais įrodyti didelę patirtį vertinant oro transporto sektoriaus, taip pat kitų panašių sektorių vienos ar daugiau sričių, kurioms taikomas šis reglamentas, viešus ir privačius subjektus, pirmiausia oro navigacijos paslaugų teikėjus,
- turėti išsamias nurodytų subjektų periodinio tikrinimo taisykles, skelbiamas ir nuolat gerinamas bei tobulinamas vykdant mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos programas,
- nebūti kontroliuojamos oro navigacijos paslaugų teikėjų, oro uostų vadovybės ar kitų subjektų, komerciniais tikslais teikiančių oro navigacijos paslaugas arba oro transporto paslaugas,
- turėti pakankamą techninį, vadybos, pagalbinį ir mokslinį personalą, kurio reikia užduotims atlikti,
- būti valdomos ir administruojamos taip, kad būtų užtikrinamas administracijos reikalaujamos informacijos konfidencialumas,
- būti pasirengusios pateikti atitinkamai nacionalinei priežiūros institucijai reikiamą informaciją,
- būti nustačiusios ir dokumentuose užfiksavusios savo politiką ir tikslus bei pasirengimą siekti kokybės ir užtikrinusios, kad ši politika būtų suprantama, vykdoma ir jos būtų laikomasi visais organizaciniais lygiais,
- būti parengusios, įgyvendinusios ir užtikrinusios veiksmingą vidaus kontrolės sistemą, pagrįstą atitinkamomis tarptautiniu mastu pripažintų kontrolės standartų dalimis, laikantis EN 45004 (tikrinimo įstaigos) ir EN 29001, kaip išaiškinta IAKS kokybės sistemos sertifikavimo schemos reikalavimuose,
- laikytis reikalavimo, kad jų kokybės sistema būtų sertifikuojama valstybės narės, kurioje jos yra, valdžios institucijų pripažintos nepriklausomos audito įstaigos.

*II PRIEDAS***SU SERTIFIKATAIS SUSIJĘ REIKALAVIMAI**

1. Sertifikatuose nurodoma:
 - a) sertifikatą išduodanti nacionalinė priežiūros institucija;
 - b) pareiškėjas (pavadinimas ir adresas);
 - c) sertifikuojamos paslaugos;
 - d) pareiškimas, kad pareiškėjas atitinka bendruosius reikalavimus, apibrėžtus šio reglamento 6 straipsnyje;
 - e) sertifikato išdavimo data ir galiojimo laikas.
2. Papildomos su sertifikatais susijusios sąlygos prireikus gali apimti:
 - a) oro erdvės naudotojams suteikiamą galimybę be diskriminavimo naudotis paslaugomis ir būtiną tokių paslaugų rezultatyvumo lygį, įskaitant saugos ir sąveikos lygius;
 - b) konkrečių paslaugų veiklos rodiklius;
 - c) laiką, per kurį turėtų būti suteikiamos paslaugos;
 - d) įvairią įrangą, naudojamą su konkrečiomis paslaugomis;
 - e) paslaugų eksploatacinius apribojimus, išskyrus susijusius su oro navigacijos paslaugų teikimu;
 - f) sutartis, susitarimus ar kitas paslaugų teikėjo ir trečiosios šalies sutartas priemones, susijusias su paslauga (paslaugomis);
 - g) informacijos, kuri pagrįstai reikalinga paslaugų atitikimui bendriesiems reikalavimams patikrinti, įskaitant planus, finansinius bei veiklos duomenis ir svarbius teikiamų oro navigacijos paslaugų rūšies ir (arba) apimties pakeitimus, teikimą;
 - h) bet kuriuos kitus teisinius reikalavimus, kurie nėra būdingi vien tik oro navigacijos paslaugoms, tokius kaip sąlygos, susijusios su sertifikato galiojimo sustabdymu arba atšaukimu.